

Nr 116.

Av herr Engkvist m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.

I statsverkspropositionens femte huvudtitel (s. 87—89) har upptagits Bidrag till inrättande av inackorderingshem samt Ersättning till inackorderingshem för driftförluster.

Beträffande bidrag till inrättande av inackorderingshem anföres, att det hittills för detta ändamål har anvisats 175 000 kronor, vilka medel beräknas förslå till 11 sådana hem. Utöver de 8 hem, som redan äro i verksamhet, skulle således medel finnas disponibla för ytterligare 3 hem, vilka torde komma att igångsättas redan under innevarande budgetår. Kungl. Maj:ts förslag innebär således att medel till nya hem ej skulle anvisas för nästa budgetår.

Socialstyrelsen har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1952/53 anført, att intresse för denna verksamhet visats från ytterligare ett antal platser och att underhandlingar om inrättande av sådana hem påbörjats. På grund därav hemställer socialstyrelsen att 126 000 kronor anvisas till 7 nya inackorderingshem 1952/53. Beträffande behovet av dessa hem och erfarenheterna av denna verksamhet anför socialstyrelsen följande:

»Styrelsen anser det icke tillfredsställande, att en utbyggnad av denna organisation stoppas upp på grund av brist på anslagsmedel. Erfarenheten av den hittillsvarande verksamheten är mycket god. Denna vårdform för villkorligt utskrivna ungdomsvårdsskoleelever har visat sig leda till goda resultat. Många av skolornas elever tillhöra den kategori av ungdomar, som icke kunna utskrivas till föräldrar eller anhöriga, ej heller placeras utan personlig omvårdnad i vanligt inackorderingshem. De behöva också över ett mellanstadium slussas ut till full frihet och självbestämmanderätt. Inackorderingshemmet erbjuder i dessa fall ett lämpligt alternativ och kan möjliggöra en kortare vårdtid vid ungdomsvårdsskola. Kostnaderna för denna vårdform äro också, jämförda med kostnaderna för anstaltsvården, ringa och ha tack vare IOGT:s goda insatser kunnat hållas lägre än vid andra inackorderingshem av liknande slag.

Det bör även understrykas, att nämnda hem äro av stor betydelse jämväl för de inackorderingar, som icke komma via ungdomsvårdsskolorna. Ur allmän synpunkt är det god socialvård av förebyggande natur, att husvill och bostadslös ungdom kan omhändertagas på detta sätt.»

Arbetet med att planera och förbereda denna verksamhet måste med nöd-

vändighet påbörjas i mycket god tid och efter hand som intresse och behov anmäla sig från olika platser. Anskaffande av lämpliga lokaler för sådana hem har visat sig vara en av de största svårigheterna. Enligt vad vi inhämtat är det nu möjligt att lösa denna fråga på ytterligare 2 platser, nämligen i Kalmar och Uppsala. Därest erforderligt anslag för dessa nya hem ej beviljas, komma de disponibla lägenheterna tydligen att få tagas i bruk för andra ändamål och kunna sedan helt naturligt ej frigöras för nu avsedd verksamhet.

Med hänsyn till detta och under åberopande av socialstyrelsens härovan refererade uttalande om inackorderingshemmens betydelse som ett led i ungdomsvården, få vi hemställa, att medel anvisas för inrättande av ytterligare 2 inackorderingshem. Kostnaderna för varje hem beräknas med 10 000 kronor i inventarieanslag och 8 000 kronor för första årshyran eller för 2 hem tillsammans 36 000 kronor.

I ersättning till inackorderingshem för driftförluster har i statsverkspropositionen upptagits ett reservationsanslag å 40 000 kronor. Socialstyrelsen har med hänvisning till de allmänna ökningarna i omkostnaderna föreslagit, att detta anslag uppföres med 50 000 kronor såsom förslagsanslag.

Denna ersättning utgår fr. o. m. andra verksamhetsåret och skall uppgå till högst årshyrans belopp. Sedan denna bestämmelse fastställdes har emellertid den allmänna kostnadsökningen medfört att årshyran kan komma att understiga underskottet för respektive hem. Hyreskostnaderna äro ju nämligen i stort sett fastlåsta vid tidigare penningvärde genom gällande hyresregleringslag. Grundhyrorna äro sålunda i huvudsak oförändrade och det är endast bränslekostnaden, som har följt den allmänna prishöjningen. Detta innebär, att medan denna prishöjning under de två senaste åren medfört avsevärt stegrade omkostnader för t. ex. mat och löner, så är den gräns fastlåst uppåt intill vilken statsbidrag för underskott kan erhållas. De sammanlagda underskotten för de 8 hem, som nu äro i verksamhet, beräknas uppgå till omkring 55 000 kronor för år 1952, medan hyreskostnaden för samma tid uppgår till omkring 52 000 kronor. Det synes oss därför nödvändigt att anslaget till driftkostnader uppföres med 50 000 kronor såsom förslagsanslag.

Vid startandet av denna verksamhet förutsattes att dessa hem med hjälp av statsbidrag skulle vara »självförsörjande» och ej åsamka IOGT eller de lokala hemstyrelserna ekonomiska bekymmer. Inackorderingsavgifterna för de på hemmen boende pojkar ha på grund av den allmänna kostnadsstegringen måst höjas i olika omgångar under de två senaste åren, men dessa avgifter böra inte höjas alltför mycket, då detta kan äventyra hemmens sociala syfte. Vi förutsätta därför att Kungl. Maj:t tar under övervägande en viss ändring av bidragsbestämmelserna i den mån som höjningen av kostnadsläget motiverar detta.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av femte huvudtiteln under punkt 39 måtte, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, anvisa

36 000 kronor i reservationsanslag för inrättande av 2 nya inackorderingshem under budgetåret 1952/53,

samt att under punkt 40 i ersättning till inackorderingshem för driftförluster under budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag å 50 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1952.

Gunnar Engkvist.

Tekla Torbrink.

John Lundberg.

Arvid Hallberg.

Ingemund Bengtsson,
Varberg

Olaus Nyberg.

Arvid Andersson.

Bengt Sjölin.

Gottfr. Fröderberg.
